

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 10C/194/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8812205909
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 05. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Šviderská
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2013:8812205909.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou samosudkyňou JUDr. Silviou Šviderskou v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a.s., Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, proti odporcovi: W. O., C.. XX.XX.XXXX, S. O. XXX/XX, XXX XX A. C. D., o zaplatenie 461,47 eur s prísl., takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi sumu 282,47 eur s 9 % úrokom z omeškania ročne od 27.11.2010 do zaplatenia, trovy konania vo výške 6,17 eur a to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V prevyšujúcej časti návrh z a m i e t a.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 461,47 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,00 % ročne z dlžnej sumy od 27.11.2010 do zaplatenia a náhrady trov konania. Podanie návrhu odôvodnil tým, že navrhovateľ s odporcom uzatvoril zmluvu č. A4591258 a zmluvu č. A4907492, ktorých neoddeliteľnou súčasťou boli Všeobecné podmienky. V zmysle predmetnej zmluvy navrhovateľ vypožičal odporcovi 2ks SIM kariet, ktoré umožňovali odporcovi využívať telekomunikačné služby poskytované navrhovateľom. SIM kartám boli priradené účastnícke telefónne čísla XXXXXXXXXX a XXXXXXXXXX. Pri uzatváraní Dodatku k zmluve č. A4591258 navrhovateľ odpredal odporcovi mobilné zariadenie Sony Ericsson C510 za zvýhodnenú cenu 1,00 eur. Odporca sa zaviazal, že zotrvá v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov, v opačnom prípade je povinný zaplatiť zmluvnú pokutu v sume 331,94 eur. Tým, že odporca riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb za obdobie od 27.7.2010 do 27.10.2010, porušil zmluvné povinnosti a v zmysle uzatvoreného dodatku k zmluve pripojení je povinný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur. Pokusom o pokonávku zo dňa 12.11.2010 oznámil navrhovateľ odporcovi sumu neuhradených faktúr za jednotlivé mesiace a výšku zmluvnej pokuty, vyzval ju na ich úhradu v dodatočnej lehote a ukončil platnosť zmluvy. Odporca na pokus o pokonávku nereagoval. Navrhovateľ v časti zmluvnej pokuty upustil od jej vymáhania a žiadal, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 179,00 eur, ktorá predstavuje rozdiel medzi akciovou a predajnou cenou zariadenia. V zmysle Všeobecných podmienok si navrhovateľ uplatnil aj úrok z omeškania a to odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty na dodatočné plnenie, t.j. odo dňa 27.11.2010. Navrhovateľova pohľadávka voči odporcovi ku dňu podania žaloby pozostávala z neuhradených služieb vo výške 282,47 eur a z nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 179,00 eur, t.j. pohľadávka bola celkom v sume 461,47 eur.

Odporca sa vo veci nevyjadril, pojednávania sa nezúčastnil. Napriek riadne vykázanému doručeniu predvolania a uznesenia o poučení svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnil.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a to žalobným návrhom, Zmluvou o pripojení č. A4591258 a zmluvou č. A4907492 a príslušnými dodatkami k zmluve spolu s prílohou č. 1 k dodatkom a jeho prílohou, pokusom o pokonávku zo dňa 12.11.2010 a kópiou doručky, Všeobecnými podmienkami poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb, opisom faktúr v počte 10 (č.8290446135, č. 87902113500, č.829928829, č.8789600864, č. 1008050831, č.8289413928, č.8789090784, č.1007895409, č.8288900451, č.8788582083), dohodou o prevode telefónneho čísla, zmenou návrhu a na základe takto vykonaného dokazovania zistil nasledujúci skutkový stav veci:

Podľa Zmluvy o pripojení č. A4591258 zo dňa 19.09.2009 navrhovateľ poskytol odporcovi ako užívateľovi - fyzickej osobe - nepodnikateľovi, 1 ks SIM karty, ktorá umožňovala odporcovi využívať telekomunikačné služby poskytované navrhovateľom. SIM karte bolo priradené účastnícke telefónne číslo XXXXXXXXXX - typ telefónu Sony Ericsson C510. Predmetom zmluvy bol účastnícky program Volania do všetkých sietí Paušál 3 Eurá. Neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy boli prílohy a to Všeobecné podmienky, Cenník a Informácie o poskytovaných službách.

Z Dodatku k zmluve č. A4591258 zo dňa 19.09.2009 (ďalej len „Dodatok“) uzavretého medzi účastníkmi konania vyplýva, že v súvislosti s kúpou koncového telekomunikačného zariadenia (ďalej len „MT“) typu Sony Ericsson C510, sa účastníci dohodli na kúpnej cene za prístroj vo výške 1,- euro. Odporca sa zaviazal splniť povinnosti vyplývajúce mu z Článku 2. tohto dodatku, teda riadne a včas zaplatiť kúpnu cenu za ňou zakúpený akciový mobilný telefón a pravidelne mesačne platiť poplatok najmenej vo výške 11,00 eur s DPH a to na základe vystavenej faktúry navrhovateľom. V Článku 2. bod 2.5. odporca sa zaviazal za porušenie zmluvných povinností podľa bodu 2.3. a 2.4. tohto článku zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 331,94 eur. V Zmysle bodu 2.3. tohto článku sa odporca zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu s navrhovateľom po dobu 24 mesiacov odo dňa uzatvorenia tohto dodatku.

Podľa Článku 3. bod 3.7. Dodatku, účastník vyhlásil, že si je vedomý, že MT je mu predávaný za cenu uvedenú v čl. 1 bod. 1.2. dodatku, ktorej výška sa rovná rozdielu medzi spotrebiteľskou cenou MT a v zmysle tohto dodatku poskytnutou zľavou zo spotrebiteľskej ceny, len z toho dôvodu, že účastník sa zaviazal užívať služby mu poskytované po dobu viazanosti, pričom nedodržanie tohto záväzku by spôsobilo, že podniku vznikla škoda (minimálne v rozsahu zľavy zo spotrebiteľskej ceny MT).

Podľa Zmluvy o pripojení č. A4907492 zo dňa 18.02.2010 navrhovateľ poskytol odporcovi ako užívateľovi - fyzickej osobe - nepodnikateľovi, 1 ks SIM karty, ktorá umožňovala odporcovi využívať telekomunikačné služby poskytované navrhovateľom. SIM karte bolo priradené účastnícke telefónne číslo XXXXXXXXXX - typ telefónu žiadny. Predmetom zmluvy bol účastnícky program P100 XXL. Neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy boli prílohy a to Všeobecné podmienky, Cenník a Informácie o poskytovaných službách.

Z dohody o prevode telefónneho čísla zo dňa 18.02.2010 vyplýva, že v nej uvedený odstupujúci účastník sa podmienene dohodol s navrhovateľom na ukončení platnosti zmluvy o pripojení a odporca ako prístupujúci účastník sa zaviazal uzavrieť novú zmluvu s poskytovateľom najneskôr v deň prevodu. Odporca uzavrel s navrhovateľom vyššie uvedenú zmluvu o pripojení č. A4907492 zo dňa 18.02.2010.

Za neuhradené služby navrhovateľ vyfakturoval odporcovi jednotlivými faktúrami cenu poskytnutých služieb vo výške 282,47 eur. Predmetné faktúry neboli zo strany odporcu uhradené.

Pokusom o pokonávku navrhovateľa zo dňa 12.11.2010 navrhovateľ vyzval žodporcu na úhradu splatných faktúr za poskytované služby a poplatky za obdobie 07/2010 až 10/2010 v celkovej výške 282,47 eur. Zároveň odporcu upozornil, že je povinný z dôvodu porušenia zmluvných ustanovení vyplývajúcich zo zmluvy o pripojení zaplatiť zmluvnú pokutu a to v celkovej výške 829,85 eur. Náhradný termín plnenia za poskytnuté komunikačné služby a zmluvnú pokutu stanovil na 26.11.2010.

Dňa 24.10.2012 bolo súdu doručené podanie, ktorým navrhovateľ žiadal zmenu návrhu na začatie konania a to tak, že okrem sumy za neuhradené služby vo výške 282,47 eur žiadal priznať sumu 179,00 eur titulom škody, ktorá mu vznikla v súvislosti s odpredaním telefónu odporcovi za akciovú cenu a následným porušením zmluvných povinností odporcom. Vyčíslená škoda predstavuje rozdiel, medzi kúpnu - akciovou cenou telefónu a trhovou cenou telefónu.

Z Článku 4 bod 4.4 písm. a) Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejne telefónnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s. vyplýva, že navrhovateľ bol oprávnený odstúpiť od Zmluvy ak účastník nezaplatil splatnú cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni jej splatnosti. Podľa bodu 4.5 uvedeného článku, odstúpením sa Zmluva zrušuje dňom nasledujúcim po dni, v ktorom odstupujúca zmluvná strana doručí druhej zmluvnej strane písomné oznámenie o odstúpení od zmluvy.

Podľa Článku 17. bod 17.5 Všeobecných podmienok poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejne telefónnej siete spoločnosti Orange Slovensko, a.s., Zmluva a Všeobecné podmienky, ako aj právne vzťahy medzi účastníkom a spoločnosťou, ktoré nie sú výslovne v Zmluve a Všeobecných podmienkach upravené, sa riadia ustanoveniami ostatných platných právnych predpisov.

Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“) platného a účinného v rozhodnom období, spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplátne zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

Podľa § 52 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len neprijateľná podmienka).

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa § 489 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone

Podľa § 491 ods. 1 Občianskeho zákonníka, záväzky vznikajú najmä zo zmlúv týmto zákonom výslovne upravených; môžu však vznikáť aj z iných zmlúv v zákone neupravených (§ 51) a zo zmiešaných zmlúv obsahujúcich prvky rôznych zmlúv.

Podľa § 544 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Podľa § 42 ods. 4 písm. b) zákona č. 610/2003 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „Zákon“), účastník je povinný platiť cenu za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o pripojení a podľa tarify, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženia dokladu o vyúčtovaní.

Podľa § 43 ods. 1, 2 Zákona, zmluvou o pripojení sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebný prístup k verejnej telefónnej sieti alebo k inej verejnej sieti a sprístupniť súvisiace služby. Súčasťou zmluvy sú všeobecné podmienky a tarifa. Podstatnými časťami zmluvy o pripojení sú dohodnutý druh verejnej služby, miesto jej poskytovania a cena za službu. Ak nie je v zmluve o pripojení určený čas poskytovania, platí, že sa služba bude poskytovať na neurčitý čas. Cenu za službu možno dojednať aj odkazom na tarifu.

Podľa § 43 ods. 5 Zákona, podnik môže odstúpiť od zmluvy o pripojení, ak účastník opakovane neoprávnene zasahuje do zariadenia verejnej siete alebo takýto zásah umožní tretej osobe, hoci aj z neobstaranosti, ak nezaplatil cenu za poskytnutú službu ani do 45 dní po dni splatnosti, ak pripojí na verejnú sieť zariadenie, ktoré nespĺňa požiadavky osobitných predpisov, alebo používa také zariadenie v rozpore so schválenými podmienkami a ani na výzvu podniku zariadenie neodpojí, ak opakovane používa verejnú službu spôsobom, ktorý znemožňuje podniku kontrolu jej používania, ak opakovane porušuje podmienky zmluvy o pripojení.

Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak dlžník ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Podľa § 3 ods.1 a 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba K. J. S. platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Ak sa počas trvania omeškania zmení základná úroková sadzba K. J. S. a ak je to pre veriteľa výhodnejšie, výška úrokov z omeškania je o 7 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba K. J. S. platná k prvému dňu príslušného kalendárneho polroka, v ktorom trvá omeškanie; táto základná úroková sadzba K. J. S. sa použije počas celého tohto.

Na základe vykonaného dokazovania a vychádzajúc z citovaných ustanovení súd mal za preukázané, že medzi účastníkmi konania bola uzavretá spotrebiteľská zmluva. Spotrebiteľ - odporca v čase uzatvárania zmluvy o pripojení a následne dodatku k tejto zmluve, ktorým došlo k podstatnej zmene dojednaných zmluvných podmienok, nemal možnosť individuálne ovplyvniť obsah vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy s dodávateľom - navrhovateľom. Zo strany odporcu došlo k porušeniu zmluvných podmienok a to neuhradením cien poskytnutých služieb a poplatkov za obdobie od 7/2010 až 10/2010, ktoré mu boli zo strany navrhovateľa vyfakturované jednotlivými vyššie uvedenými faktúrami. Celkovo výška pohľadávky navrhovateľa z titulu neuhradenia faktúr je vo výške 282,47 eur. Odporca bol zo strany navrhovateľa vyzvaný na dobrovoľné plnenie, ale aj napriek tomu navrhovateľovi uvedené faktúry neuhradil. Navrhovateľ si v konaní uplatnil titulom neuhradených služieb sumu 282,47 eur. Súd považoval nárok navrhovateľa v tejto časti za dôvodný a preto návrhu vyhovel tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

Odporca tým, že nezaplatil cenu za poskytnuté služby ani v dodatočnej lehote určenej navrhovateľom v pokuse o pokonávku, teda do 26.11.2010, dostal sa dňom nasledujúcim po uplynutí lehoty, teda dňom 27.11.2010, do omeškania. Týmto dňom vznikol navrhovateľovi nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy. Podľa zistenia súdu výška základnej úrokovej sadzby K. J. S. platná k prvému dňu omeškania s plnením, t.j. ku dňu 27.11.2010, bola 1,0 % ročne. Výška úrokov z omeškania ku dňu 27.11.2010 bola teda 9,00 % ročne. Súd priznal navrhovateľovi nárok na úroky z omeškania v súlade s platnou právnou úpravou a to podľa § 517 ods. 2 Občianskeho Zákonníka v spojení s nariadením vlády č. 87/1995 Z.z. vo výške 9,00 % ročne od 27.11.2010 do zaplatenia zo sumy 282,47 eur.

V zmysle Dodatku k zmluve o pripojení a Všeobecných podmienok navrhovateľa bola medzi účastníkmi konania pre prípad porušenia zmluvných dojednaní dohodnutá zmluvná pokuta (zmluvná podmienka)

a súd mal za to, že takto dohodnutá zmluvná pokuta je v rozpore s ust. § 3 ods. 1 a § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka.

V danej právnej veci bola medzi navrhovateľom a odporcom uzatvorená spotrebiteľská zmluva. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Pokiaľ dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Ustanovenie § 53 ods. 1, veta druhá predstavuje cestu na širšiu súdnu ochranu spotrebiteľa aj vo vzťahu k esenciálnym zložkám zmluvy.

Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemezí.

Súd nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty. Pokiaľ ide však o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“). Smernica zároveň v prílohe vypočítava pre členské štáty ako vzor niektoré zmluvné podmienky, ktoré odporúča transponovať do vnútroštátnych predpisov. Miesto v Smernici má aj „neprimeraná kompenzácia za porušenie záväzku spotrebiteľa“ a s účinnosťou od 1. januára 2008 bola neprimeraná sankcia explicitne zapracovaná medzi neprijateľnými podmienkami aj do Občianskeho zákonníka.

Dôležitým rozhodnutím je rozsudok Súdného dvora Európskej únie vo veci Océano Grupo Editorial SA a Rocío Murciano Quintero (C-240/98) a medzi Salvat Editores SA a José M. Sánchez Alcón Prades a spol., spojené prípady C-240/98 a C-244/98, z ktorého je zrejmá aj obligatornosť zásahu súdu proti nekalej podmienke: „Cieľ Článku 6 Smernice, ktorý od členských štátov vyžaduje stanoviť, že nečestné podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzujúce, by sa nedosiahol, keby bol spotrebiteľ sám povinný vystúpiť proti nečestnej povahe takých podmienok. V sporoch, kde zahrnuté sumy sú často obmedzené, môžu byť právnické poplatky vyššie než vložená čiastka, čo môže spotrebiteľa odradiť, aby napadol použitie nečestnej podmienky. V počte členských štátov procedurálne predpisy umožňujú jednotlivcom brániť sa v takých konaniach a je reálne riziko, že spotrebiteľ kvôli neznalosti práva nespochybní

podmienku prednesenú proti nemu. Z toho vyplýva, že účinná ochrana spotrebiteľa sa môže dosiahnuť, len ak národný súd prehlási, že má právomoc zhodnotiť podmienky tohto druhu na svoj vlastný návrh“.

Súd pri svojom rozhodovaní ohľadom uplatneného nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty prihliadal aj k ostatným zmluvným podmienkam, k povahe služby, k okolnostiam uzatvorenia jednotlivých zmlúv. Za relevantnú treba považovať aj tú skutočnosť, že zmluvná pokuta má zohľadňovať zľavnenú cenu mobilného telefónu a v prípade predčasného ukončenia garantovať návratnosť prostriedkov investovaných do zľavy pri odpredaji telefónu. Zmluvná pokuta má však aj iný a to nežiaduci rozmer. Zmluvná pokuta neprimerane ukracuje spotrebiteľa.

V danej právnej veci si navrhovateľ uplatnil nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty na ktorú mu v zmysle zmluvných podmienok vznikol nárok, nakoľko odporca riadne a včas nezaplatil cenu poskytnutých služieb. Teda navrhovateľovi v tejto situácii, keď odporca sa zaviazal platiť pravidelne mesačne paušálny poplatok minimálne vo výške 11,00 eur, vznikol nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 179,00 eur, čo vo vzťahu k mesačnému poplatku 11,00 eur predstavuje jeho 17-násobok. Odporca navrhovateľovi nezaplatil cenu za poskytnuté služby za obdobie od 7/2010 do 10/2010. Zmluvná pokuta dojednaná v dodatku k zmluve o pripojení ho však zaväzovala k jej zaplateniu v prípade porušenia zmluvy počas celej doby viazanosti a to aj v prípade, ak si účastník zmluvy plnil svoju povinnosť odoberať služby poskytované navrhovateľom, riadne platil ich úhradu, až do doby krátko pred uplynutím doby viazanosti, pričom aj v prípade nezaplatenia poslednej úhrady mal povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu stále v plnej výške. V tomto smere navrhovateľ nerozlišoval medzi prípadmi, kedy zo spotrebiteľom ukončí zmluvu jeden mesiac pred uplynutím doby viazanosti, alebo keď sa tak stane na začiatku doby viazanosti. V oboch týchto prípadoch je spotrebiteľ viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty, čo je potrebné považovať za neprijateľné.

Súd je toho názoru, že v spotrebiteľskej veci by už pri samotnom uzatváraní zmluvy nemal byť prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy a to spotrebiteľ. Už toto na prvý pohľad vyznieva výrazne v neprospech jedného z účastníkov zmluvy. Uvedené súd konštatuje preto, že navrhovateľ ako dodávateľ nie je nijako sankcionovaný v súvislosti s prípadným nesplnením povinnosti na jeho strane. Významné je pritom posúdenie zmluvnej pokuty s ohľadom na povahu, obsah zmluvy v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute a posúdenie prijateľnosti alebo neprijateľnosti tohto zmluvného dojednania by nemali ovplyvňovať ďalšie skutočnosti, ktoré nastanú po uzavretí zmluvy, teda ani následné správanie účastníkov zmluvy a v rámci neho i porušenie zmluvných dojednaní by nemali mať vplyv na prvotné posúdenie toho, či dojednaná zmluvná pokuta nie je neprimeranou sankciou za nesplnenie povinnosti.

Navrhovateľ uviedol, že sa voči odporcovi nedomáha zaplatenia zmluvnej pokuty, ale náhrady škody vo výške 179,00 eur, pričom táto suma predstavuje rozdiel predajnej ceny telefónu v čase uzatvorenia zmluvy o pripojení a akciovej ceny, za ktorú navrhovateľ telefón odporcovi odpredal. Zaplatenia tejto sumy sa už nedomáha titulom zmluvnej pokuty, ale titulom náhrady škody, lebo porušením zmluvných povinností zo strany odporcovi vznikla navrhovateľovi škoda vo výške 179,00 eur, ktorá zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny mobilného telefónu, ktorý navrhovateľ odpredal odporcovi na základe uzatvoreného dodatku k zmluve o pripojení.

Súd vzhľadom na vyššie uvedené je toho názoru, že tvrdenie navrhovateľa, že v prípade nepriznania nároku na zaplatenie celej zmluvnej pokuty má nárok na náhradu škody vo výške dotácie poskytnutej navrhovateľom na nákup mobilného zariadenia, samo osebe takéto právo nezakladá, keďže zákon v prípade vzniku zodpovednosti za škodu presne vymedzuje podmienky takéhoto zodpovednostného vzťahu a nestačí len konštatovanie o vzniku škody vo výške sumy dotácie. Medzi navrhovateľom a odporcom došlo k uzatvoreniu písomnej dohody o výške kúpnej ceny mobilného telefónu, teda navrhovateľom bola stanovená kúpna cena telefónu, ktorú odporca uhradil. Teda v tomto smere sa navrhovateľ nemôže voči odporcovi domáhať náhrady škody vo výške predstavujúcej rozdiel medzi cenou telefónu a zľavnenou cenou telefónu, za ktorú mobilný telefón odporcovi odpredal, nakoľko medzi nimi bola uzatvorená osobitná dohoda o výške kúpnej ceny mobilného zariadenia a takto dohodnutú kúpnu cenu odporca navrhovateľovi aj uhradil.

K tvrdeniu navrhovateľa je ešte potrebné uviesť, že pre kúpnu cenu mobilného telefónu sa dobrovoľne rozhodol samotný navrhovateľ, ktorý diktoval podmienky v danom právnom vzťahu ako silnejšia strana.

Pre predaj mobilného zariadenia za akciovú kúpnu cenu sa navrhovateľ rozhodol v rámci svojej obchodnej politiky, pričom všetky zvýhodnenia a benefity boli navrhovateľom poskytované dobrovoľne a je nepochybné, že práve toto bolo účelom tejto jeho marketingovej a obchodnej stratégie. Súd preto inú ako predajnú cenu mobilného telefónu vo výške 1,- euro nepovažuje za relevantnú. Súd po preskúmaní veci, vzhľadom na vykonané dokazovanie dospel k záveru, že v danom prípade neboli naplnené predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu tak ako to uviedol navrhovateľ.

O tom, že zmluvná pokuta ktorá plní funkciu paušalizovanej náhrady škody je aj sankciou, by nemali byť žiadne pochybnosti. Navrhovateľ ponúka svoje služby spotrebiteľom prostredníctvom štandardných zmlúv, ktoré má vopred pripravené a v ktorých spotrebiteľia zmluvné podmienky nemôžu ovplyvniť. To isté platí aj pre zmluvnú pokutu, ktorú navrhovateľ žiada od spotrebiteľa zaplatiť vždy v nezmenenej výške bez ohľadu na to, aký čas zostáva do konca doby viazanosti a k akému porušeniu zmluvy došlo.

V súlade s platným právom je možné dojednať zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci súdnej kontroly neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách a to so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti dotknutého právneho úkonu. Podstatnou náležitosťou dohody o zmluvnej pokute je určenie jej výšky alebo spôsobu určenia. Výška zmluvnej pokuty nie je síce zákonom limitovaná, nemôže však byť v rozpore so zásadou zakotvenou v ustanovení § 3 Občianskeho zákonníka, teda nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi.

Do pozornosti súd tiež dáva navrhovateľovi, že dotknutá zmluvná podmienka týkajúca sa zmluvnej pokuty, už bola súdom určená za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti ako celku. Cieľom tohto určenia bolo, aby sa navrhovateľ zdržal používania tejto podmienky vo vzťahu ku všetkým spotrebiteľom, na ktorých majú takto dojednané zmluvné podmienky priamy dosah a môžu ich rovnako poškodiť (rozsudky Krajského súd v Prešove a to vo veciach vedených pod sp. zn. 6Co/91/2011, 6Co/44/2012, 19Co/30/2012).

Súdna kontrola štandardných spotrebiteľských zmlúv je postavená na absolútnej neplatnosti neprijateľných klauzúl a bolo by v rozpore s cieľom Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ak by sa jeden spotrebiteľ pred neprijateľnou podmienkou chránil a druhý nie. Rozhodujúce je, že problémová zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je objektívne spôsobilá poškodiť spotrebiteľa. Súd preto aj s ohľadom na uvedené nevidel riešenie len v čiastočnej neplatnosti zmluvnej pokuty, nakoľko je problematické aj nastaviť výšku zmluvnej pokuty tak, aby plnila význam pre dodávateľa a nepoškodzovala spotrebiteľa. Len čiastočné zneplatnenie zmluvnej pokuty by navyše nieslo riziko, že takéto opatrenie by navrhovateľa neodradilo, pretože v prípade súdnej kontroly by bola len sporadicky zmluvná pokuta zmoderovaná, ale predsa len by zostala a neprimerane by regulovala vzťahy neurčitého počtu spotrebiteľov.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade so zákonnými ustanoveniami súd dospel k záveru, že dojednaná zmluvná pokuta je neprimeraná, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech odporcu ako spotrebiteľa, teda je neprijateľná a v rozpore s dobrými mravmi a preto návrh navrhovateľa v časti uplatnenej zmluvnej pokuty/náhrady škody vo výške 179,00 eur a úrokov z omeškania z tejto sumy vo výške 9,0 % ročne od 27.11.2010 zamietol.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa § 137 O.s.p., trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 151 ods. 1,2 O.s.p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia. Ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov

právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v

V danej právnej veci súd návrh v časti uplatneného návrhu na zaplatenie sumy vo výške 179,00 eur s úrokom z omeškania vo výške 9,0 % ročne z tejto sumy od 27.11.2010 do zaplatenia zamietol a vo zvyšnej časti návrhu navrhovateľa pokiaľ ide o istinu vo výške 282,47 eur s 9,0 % ročným úrokom z omeškania od 27.11.2010 do zaplatenia vyhovel. V časti zamietnutého nároku navrhovateľa bol v konaní úspešný odporca. Vo zvyšnej časti uplatneného nároku bol úspešný navrhovateľ.

Navrhovateľ si náhradu trov konania uplatnil vo výške zaplateného súdneho poplatku v sume 27,50 eur. V predmetnej veci mal odporca úspech vo výške 38,79 % a navrhovateľ vo výške 61,21 %. Po odpočítaní úspechu odporcovi od úspechu navrhovateľa (61,21% - 38,79%), navrhovateľovi vznikol nárok na priznanie trov konania vo výške 22,42 % z jeho celkových trov konania. Súd priznal navrhovateľovi náhradu trov konania pomerne podľa úspechu v konaní v rozsahu 22,42 % zo zaplateného súdneho poplatku. Vzhľadom na uvedené súd zaviazal odporcu nahradiť navrhovateľovi trovy konania v sume 6,17 eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd do Prešova.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods.3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. I O.s.p.
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- c) súd I. stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.)
- f) rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom splnená v stanovenej lehote , možno sa jej plnenia domáhať návrhom na výkon exekúcie podľa osobitného právneho predpisu.